

Preventivní program školy

pro školní rok 2020/2021

Základní škola, Dobré, okres Rychnov nad Kněžnou

Vypracovala:

Mgr. Blanka Rašková

Členové preventivního týmu:

➤	Školní metodik prevence	Mgr. Blanka Rašková
➤	Ředitel školy	Mgr. Blanka Rašková
➤	Výchovný poradce	Mgr. Luděk Preininger

Obsah:

1. Úvod
2. Vytýčení sociálně patologických jevů
3. Cíl školní preventivní strategie
4. Personální zajištění prevence
5. Vlastní program
 - 5.1 Charakteristika školy
 - 5.2 Analýza současného stavu ve škole
 - 5.3 Vymezení cílové skupiny
 - 5.4 Metody práce
 - 5.5 Jednorázové a další aktivity
 - 5.6 Volnočasové aktivity
 - 5.7 Spolupráce s rodiči
 - 5.8 Spolupráce s dalšími organizacemi
 - 5.9 Vzdělávání pedagogů
 - 5.10 Řešení přestupků
6. Vyhodnocení preventivní strategie
7. Právní východiska

Přílohy :

Školní program proti šikanování

Krizový plán

Strategie proti školní neúspěšnosti

1. Úvod

Život člověka se skládá z událostí, prožitků a situací příjemných, neutrálních, méně příjemných - takových, kterým by se člověk raději vyhnul, raději by je vůbec neprožil. To ale není možné.

Návykové látky působí na prožívání reality především žádoucím ovlivněním nálady, ale i změnami vnímání, myšlení, vědomí. Tyto složky psychiky jsou také při požívání drog nejvíce postihovány.

U mladých lidí je riziko vzniku drogové závislosti vyšší vzhledem k tomu, že mladí lidé procházejí složitým vývojem, dostávají se do náročných životních situací, které mohou být podle jejich názoru neřešitelné.

Zdravotními i sociálními důsledky, které jsou způsobeny návykovými látkami, však netrpí pouze jedinec, ale i jeho rodina a celá společnost.

Nebezpečí vzniku drogové závislosti nesmíme v žádném případě podceňovat. Je proto nutné, aby naše škola připravovala a realizovala preventivní program školy.

2. Vytýčení sociálně patologických jevů

Primární prevence je považována za klíčovou oblast, bez které tak závažný společenský problém nemůže být vyřešen.

Prevence sociálně patologických jevů v působnosti naší školy představuje aktivity v těchto oblastech:

- Drogové závislosti, alkoholismus, kouření.
- Šikanování, kybershikanování, vandalismus, další formy násilného chování.
- Ohrožování mravní výchovy mládeže.
- Virtuální drogy (počítače, televize).
- Syndrom týraných a zneužívaných dětí, komerčního sexuálního zneužívání dětí.
- Záškoláctví.
- Xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus.

Při práci proto klademe důraz na následující činnosti:

- Učit žáky řešit konfliktní situace.
- Vést je ke schopnosti odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky.
- Posilovat sebevědomí dětí.

- Informovat je přiměřeně věku o následcích užívání drog.
- Podporovat mimoškolní činnost, aj.

3. Cíl školní preventivní strategie

Cílem naší preventivní strategie je vychovávat děti k lepší péči o zdraví, k zodpovědnosti, samostatnosti, usilovat o lepší vzájemné chování, toleranci, vytvářet příznivé klima vzájemné důvěry a komunikace, což mnohým dětem v dnešním přetechizovaném světě prostě chybí.

a) Dlouhodobé:

- Posilovat vzájemnou úctu a spolupráci.
- Vést k samostatnosti a odpovědnosti.
- Upevňovat zásady zdravého životního stylu.
- Podporovat dobré sociální vztahy a komunikaci.
- Učit žáky efektivnímu trávení volného času.
- Zlepšení klimatu třídních kolektivů, školy
- Zařazování žáků s potřebou podpůrných opatření, odlišných žáků do třídních kolektivů
- Získávat rodiče a veřejnost ke spolupráci v mimoškolních činnostech, rozšířit spolupráci s rodiči.
- Pravidelně projednávat s rodiči zájmy, možnosti, schopnosti, neúspěchy či náhlé výkyvy v prospěchu a chování žáků.
- Získávat pozitivní zdravotnické informace.
- Rozšířit spolupráci s odborníky (pedagogicko psychologická poradna apod.).
- Získávat vědomosti a rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebe_destrukce.
- Zvýšit fyzickou i psychickou odolnost vůči vnějšímu prostředí.
- Vést žáky k asertivnímu chování.
- Zvyšovat informovanost v kyberprostoru.

b) Krátkodobé:

- Mapovat potřeby v oblasti primární prevence.

- Zaměřit se na práci v třídních kolektivech, zavedení pravidelných třídnických hodin ve všech ročnících posilovat kladné vztahy mezi žáky)
- Nabídnout pravidelnou činnost kroužků, ukázat dětem jiné formy trávení volného času.
- Zaměřit se na akce (besedy) v oblasti sociálních sítí
- Zvýšit informovanost pedagogů v oblasti sociálně patologických jevů, šikany, kyberšikany, problematice školní neúspěšnosti.
- Pokračovat ve spolupráci s okolními školami.
- Vytvořit individuální učební plány pro žáky s potřebou podpůrných opatření či zvláště nadané žáky.
- Zviditelnit školu (propagace školy).
- Zaměřit se na chování a vzájemnou pomoc dětí i dospělých při mimořádných situacích.

4. Personální zajištění prevence

Výchovný poradce:

- Pomáhá při vytváření studijních návyků.
- Pomáhá při zvládání studijních a výchovných problémů (pohovory se žáky a rodiči).
- Pomáhá při řešení případných vztahových problémů učitel x žák.
- Pomáhá při volbě dalšího studia.
- Nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech.

Metodik prevence:

- Spoluvytváří se všemi vyučujícími i výchovným poradcem preventivní program, podílí se na jeho realizaci.
- Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole.
- Spolupracuje s organizacemi v oblasti prevence.
- Hodnotí realizaci preventivního programu.

Pedagogové:

Všichni vyučující se snaží prostřednictvím správné hodnotové orientace pomoci žákům nalézt vhodný způsob začlenění do společnosti.

Všichni vyučující zařazují preventivní aktivity v rámci učebních osnov do svých předmětů, pomáhají žákům, kteří mají problémy se zvládnutím učiva (specifické poruchy učení, zdravotní problematika, problematika žáků sociálně znevýhodněných).

Třídní učitelé úzce spolupracují s rodiči.

Ředitelka školy

Sleduje efektivitu prevence, sleduje problémy v kontextu celé školy a provádí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.

Výchovný poradce, metodik prevence a všichni pedagogové spolu úzce spolupracují a předávají si informace o dané problematice, o efektivitě prevence.

5. Vlastní program

5.1. Charakteristika školy

Naše škola je školou rodinného typu. Třídy s menším počtem žáků, učitelé mají k dětem blíže.

Snažíme se vycházet z potřeb žáků, učitelů i rodičů, klademe důraz na komunikaci a spolupráci, učíme žáky myslet v souvislostech. Škola otevírá perspektivu pro rozšíření zásad zdraví, zdravého životního stylu, smyslu rodiny. Usilujeme o zlepšení chování jednoho k druhému (budování důvěry, úcty, snášenlivosti, spolupráce, odmítání nezdravých forem života).

Vzhledem k tomu, že jsme malá vesnická škola (v tomto školním roce máme 102 žáků), někteří žáci odcházejí do škol v malých i větších městech, kde jsou mnohem větší možnosti (lákadla) nezdravého životního stylu. V dnešní době stoupá agresivita lidí a prosazují se individualisté s netolerantním jednáním. Společnost si uvědomuje tyto problémy a nejen těmito programy se snaží o vytvoření stejných podmínek pro vývoj všech dětí.

5.2. Analýza současného stavu ve škole

Základem je mapování vztahů v třídních kolektivech, informovanost žáků i rodičů o sociálně patologických jevech, šikaně, kyberšikaně, možný výskyt návykových látek ve škole i mimo ni, vlastní názor na návykové látky. K posuzování problematiky používáme dotazníky.

Plnění primárně preventivního programu a dalších projektů

Na škole pracujeme podle školního programu primární prevence, který je každoročně aktualizován podle potřeb školy i žáků. Každoročně do programu zařazujeme témata tolerance, zodpovědnost za své rozhodování, úcta k druhým, péče o své zdraví, o životní prostředí. Důraz však klademe na vzájemné vztahy v třídních kolektivech, zdravou (sebe)kritiku, šikanu, otázku sociálních sítí.

Snažíme se aktivity v oblasti primární prevence zařazovat od nejnižších ročníků, protože právě v útlejším věku si děti lépe osvojí základní pozitivní dovednosti a návyky. Bohužel v oblasti prevence zneužívání sociálních sítí máme problém sehnat vhodný vzdělávací program, protože většina programů je zaměřena na žáky II. stupně a pro I.st. nejsou vhodně připraveny. V květnu se uskutečnila vzdělávací akce E-bezpečí pro žáky 5.-9. r. z Centra prevence rizikové virtuální komunikace PF z Olomouce.

Děti na naší škole jsou z různých sociálních skupin, někteří zákonní zástupci díky rozdílným pracovním směnám nemají na své děti potřebný čas. Z tohoto důvodu dětem chybí pravidelný dohled, pomoc, možnost dostatečné komunikace. S těmito zákonnými zástupci je i náročná komunikace a vidí problém především ve škole.

Na druhé straně je mnoho zákonných zástupců, kteří jsou škole nápomocni, např. se zapojují do přípravy některých akcí, pomáhají s dopravou na akce.

Důraz klademe i na vzdělávání učitelů (získávání dovedností v oblasti jednání s problémovými žáky i zákonnými zástupci, řešení konfliktů, zařazování žáků s různými poruchami do kolektivu).

Více se snažíme zaměřit na efektivní trávení volného času a dostupnost pro děti ze sociálně slabšího prostředí (v tomto školním roce pracovalo při škole 6 zájmových útvarů a mnoho žáků navštěvuje kroužky mimo školu).

Primární prevence sociálně patologických jevů je velmi náročný a zdlouhavý proces. V podstatě se sem dá zařadit jakákoliv společná aktivita. Přehled veškerých aktivit je uveden v přehledu akcí.

Školní metodik prevence p. Rašková spolupracuje s výchovným poradcem i se všemi pedagogy školy, úzce spolupracuje s okresním metodikem prevence, se sociálním úřadem péče o děti a mládež.

S přibývajícími žáky, kteří mají potvrzené poruchy učení a chování, stále narážíme na nepochopení ze strany spolužáků i některých zákonných zástupců. Některé děti a bohužel i

zákonní zástupci považují doporučení PPP pouze jako snížení nároků bez jejich práce. Někteří zákonní zástupci ostatních dětí stále považují inkluzi v této podobě jako snížení kvality ve vzdělávání, protože si myslí, že je větší péče věnována právě dětem s VPU.

Nadále se chceme proto se žáky věnovat oblastem – zodpovědné chování, agresivita, užívání PC a internetová komunikace (sociální sítě), zdravá sebekritika, samostatnost, řešení problémů, vztah k majetku, chceme více rozvíjet spolupráci se zákonnými zástupci.

Škola prozatím není zapojena do mezinárodních programů, do dalšího vzdělávání v rámci programu celoživotního vzdělávání je zapojena 1 kolegyně (rozšíření odborné kvalifikace na UP v Olomouci)

Projekty, do kterých byla škola v tomto školním roce zapojena:

Další velké projekty, do kterých je škola zapojena: Škola podporující zdraví, Ovoce a zelenina do škol, Školní mléko.

Šablony I. pod názvem Škola rovných možností – ukončení projektu k 31. 7. 2019, v rámci programu OPVVV, podpořeno EU a státní dotací. V rámci tohoto projektu probíhala spolupráce pedagogů, doučování žáků a personální podpora v podobě školního asistenta.

Zahájení nových projektů od 1. 8. 2019: Rozvíjíme dovednosti – podpořený Královéhradeckým krajem, Tento projekt je zaměřený na polytechnickou výchovu a vzdělávání a na podporu digitalizace ve vzdělávání.

Součástí tohoto projektu bylo pokrytí wifi budovy školy č. 110 a nákup stavebnic a venkovních dílenských stolků do školní družiny.

Chránit znamená pochopit - podpořeno Královéhradeckým krajem. Tento projekt je zaměřený na ekologické cítění a spolupráci v rámci třídního kolektivu. Vybrané programy zpestří výuku, ukáží dětem práci odborníků. Přínos vidíme v budování vztahu k životnímu prostředí a zodpovědnosti za své jednání, pochopení základních ekologických problémů. V rámci tohoto projektu proběhl ve škole projekt Příroda a žáci 6.ročníku se zúčastnili dvoudenního pobytového kurzu v Kosteleckých Horkách.

Šablony II.

V rámci tohoto projektu bude probíhat doučování žáků, projektové dny ve škole i školní družině, personální podpora v podobě školního asistenta ve škole i v družině.

Probíhalo i mnoho školních projektů v oblasti sportovní (např. horská miniliga), kulturních (např. Den společenského oblečení, představení divadelního kroužku), vzdělávací (např. Osmičková léta).

5.3. Vymezení cílové skupiny

Za cílovou skupinu považujeme nejen žáky 1. – 9. ročníku ZŠ, ale i pedagogy a rodiče. Významnou úlohu v oblasti prevence vzniku drogové závislosti sehrává především rodina. Rodina je výchozí základnou pro další život dítěte. Proto je velice důležité, aby rodina správně plnila všechny funkce. Rodiče a všichni pedagogičtí pracovníci, kteří přicházejí do styku s dětmi, by měli být pro ně vzorem. Musí si všímat jejich zálib a zájmů, znát jejich přátele.

ŽÁCI – vzájemně se respektují a chovají zodpovědně, jsou schopni řešit nastalé problémy a vyhledají pomoc

PEDAGOGOVÉ – snaží se naplňovat PPŠ, získávat nové informace, spolupracují se žáky i rodiči, podporují pozitivní atmosféru a vztahy ve třídách

ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI - jsou pravidelně informováni o chování a vztazích mezi žáky, snaží se být vzorem pro své děti

5.4. Metody práce

Některé akce probíhají v rámci samostatného předmětu Výchova ke zdraví, Výchova k občanství), některé jsou zařazovány v rámci mezipředmětových vztahů i do jiných předmětů v rámci ŠVP.

Výchova bude probíhat mezipředmětově. Preventivní aktivity dle možností budou zařazeny v jednotlivých předmětech (podle zařazení do ŠVP).

Některé používané metody a formy práce:

- Výklad.
- Besedy, přednášky, výukové programy.
- Sociální hry.
- Skupinová práce ve třídě.
- Volnočasové aktivity.
- Výjezdní soustředění (sebepoznávací kurzy)

- Peer-programy.
- Návštěvy divadelních představení.
- Ankety a průzkumné sondy mezi žáky.
- Schránka důvěry.
- Samostudium v žákovské knihovně.

Program je zaměřen na:

- Zdůrazňování nebezpečí kouření a požívání alkoholických nápojů, šikany, kyberšikany.
- Podporu seberealizace (umožnit všem, aby prožili úspěch a upevnili svoje sebevědomí).
- Zdůrazňování vzájemné úcty.
- Posilování sebeúcty, kritického myšlení.
- Vybudování základů asertivity.
- Pomocí netradičních aktivit podporování pozitivních návyků, znalostí, dovedností v oblasti relaxace, komunikace, rozhodování.
- Rozvoj zvládání stresu, ohleduplnost.
- Posilování zodpovědnosti za vlastní činy.
- Vypěstování schopnosti odmítání, ovládání pocitů.
- Zdokonalování sebe sama.
- Výchova k toleranci, snášenlivosti, proti projevům rasismu, antisemitismu, xenofobii.
- Budování zdravého životního stylu.
- Získávání pozitivních zdravotnických informací.
- Věnování se co nejvíce volného času (přestávky, polední pauzy) pobytu venku.
- Zvyšování fyzické odolnosti (otužování, větrání, vhodné oblečení) žáků.
- Upevňování hygienických návyků a správných stravovacích návyků.
- Posilování třídních kolektivů a důvěry ve třídu.
- Včasné odhalování specifických poruch učení nebo chování (zejména na prvním stupni).
- Všestranný rozvoj osobnosti.

5.5. Aktivita (konkrétní aktivita)

Naše škola je zařazena do sítě Škol podporujících zdraví (již od počátku existence tohoto projektu), do projektu Ovoce a zelenina do škol, Školní mléko, pracujeme i s plánem

Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Všechny tyto programy se vzájemně doplňují a veškeré aktivity v nich obsažené směřují k námi vytyčeným cílům.

Některé akce se každoročně opakují, mají již svou tradici, některé aktivity jsou zcela nové a pružně reagují na současné potřeby školy.

Exkurze, zájezdy, vycházky:

- Do podniků (zemědělský, průmyslový podnik).
- Úřad práce.
- Přírodovědně procházky v okolí Dobrého.
- Knihovny (i krajská).
- Soud.
- Praha (historická, kulturní).
- Hvězdárna Hradec Králové.
- Hučák (vodní elektrárna) Hradec Králové.

Pobytové programy:

- 6. ročník-Středisko ekologické výchovy Kostecké Horky.
- 7. ročník – lyžařský výcvik.

Besedy:

- A Rocha – přírodovědná.
- E-liška - přírodovědná
- Policie ČR, dopravní policie.
- Zdravověda.
- Sociální síť.
- Rodilý mluvčí.

Kultura:

- Kino Dobruška.
- Divadlo v RK (Pelcovo, Náchod, Klicperovo divadlo a Filharmonie v HK).
- Divadelní představení v Dobrém (Pernštejn, p. Šimková).

- Ples SRPD.

Projekty (i pro veřejnost):

- Vánoční dílny.
- Doberské Vánoce.
- Štěstí přeje připraveným.
- Den Země.
- Velikonoce.
- Bloky primární prevence (pro problematické třídní kolektivy).

Další akce:

- Sběr papíru, elektrošběr.
- Čarodějnice.
- Tématické nástěnky.
- Školní soutěže (matematické, přírodovědné, sportovní, dopravní).
- Okresní soutěže (sportovní olympiády).
- Korespondenční soutěže (literární, výtvarné).
- Plavecký výcvik pro I.st.
- Drakiáda.
- Mikuláš a čerti.
- Sportovní dny (turistika, bruslení, míčové hry, plavání).
- Schránka důvěry.

Společné akce pro rodiče s dětmi, veřejnost:

- Vánoční besídka – I.st.
- Sportovní akce.
- Zájezd Vánoční Kuks.

Žákovská knihovna i internet jsou přístupné po dobu vyučování. Termíny a časové rozvržení jednotlivých aktivit je závislé na nabídkách či dalších aktivitách školy, na získaných dotacích. Metodik prevence ve spolupráci se všemi učiteli připravuje harmonogram akcí

s měsíčním předstihem a doplňuje další kulturní, sportovní akce, soutěže, besedy, exkurze, výukové programy, příp. pobyty dle možností a nabídek.

5.6. Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity jsou zaměřeny na efektivní využití volného času dětí.

V letošním školním roce budou pracovat tyto kroužky, které jsou pod vedením zkušených pedagogů.

- Sportovní (samostatně pro I. Florbal a II. stupeň Sportovní hry)
- Šikovné ručičky (3.-4.r.)
- Keramika (1.-9.r.)
- Dílničky (5.r.)

Rozšíření výuky anglického jazyka pro 1. a 2. ročník – povinný předmět Anglický jazyk.

Škola bude podporovat i jiné organizace, které se zabývají mimoškolní činností dětí (domy dětí a mládeže, základní umělecké školy, tělovýchovné organizace). Bude propagovat jejich činnost, informovat žáky o akcích, zohlední potřeby těchto organizací při tvorbě rozvrhu.

5.7. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou informováni o situaci ve škole, o problémech spojených s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy (třídní schůzky, veřejná vývěska, individuální jednání).

Rodiče mají možnost zúčastnit se jakékoliv akce pořádané školou, besedy pro rodiče jsou pořádány pouze v případě zájmu. V letošním školním roce plánujeme 1 společnou akci pro rodiče s dětmi a 1 besedu.

Prozatím se nám nepodařilo získat podporu pro vedení kroužků z řad rodičů.

Náměty a připomínky pro práci školy předávají rodiče škole prostřednictvím třídních důvěrníků a školské rady. Je důležité posilovat spoluzodpovědnost rodiny na výchově a vzdělávání.

5.8. Spolupráce s dalšími organizacemi

Spolupráce s obcí i místními spolky je dobrá. Obec podporuje veškeré aktivity nejen v této oblasti. Spolupracujeme i s okolními školami (výměna zkušeností, návštěvy při projektech, společné akce) – ZŠ Skuhrov n. B., ZŠ Deštné v O.h., ZŠ Opočno, ZŠ Dobruška Pulická, ZŠ Dobruška Fr. Kupky, ZŠ Voděradý, ZŠ Podbřezí, ZŠ Rokytnice v O.h.,

spolupracujeme také s regionálním tiskem (z většiny projektů či akcí zasíláme příspěvek do tisku).

Úzce spolupracujeme s PPP a SPC v Rychnově n. Kn. Pracovnice poradny ochotně na požádání provádějí sociometrická šetření a hodnocení třídních kolektivů a s nejvíce problémovými kolektivy pracují, okresní preventička pomáhá při vzdělávání učitelů i monitorování třídních vztahů.

Nadále chceme spolupracovat s okresním i krajským protidrogovým koordinátorem, Policií ČR a Městskou policií Dobruška, se zástupci Okresní hygienické stanice, Úřadem práce v Rychnově nad Kněžnou, s Domem dětí a mládeže v Rychnově nad Kněžnou a Dobrušce, SZÚ v Praze, Zdravotním ústavem v Hradci Králové - pobočka Rychnov nad Kněžnou (dopravní výchova, prevence závislostí a právní vědomí), se zástupci OSPODu.

5.9. Vzdělávání pedagogů

- Využití seminářů k dané problematice ve Školském zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje nebo v Národním institutu dalšího vzdělávání (podle potřeby a zájmu).

5.10. Řešení přestupků

V případě porušení školního řádu, týkajícího se šíření, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto hodnoceno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny sankce stanovené ve školním řádu, případně klasifikačním řádu.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, agresivita, rasismus atd.

Postup řešení:

- Individuální pohovor se žákem.
- Spolupráce s rodinou.
- Spolupráce s odborníky.
- Uvědomění sociálního odboru, případně oznámení Policii ČR.

6. Vyhodnocení preventivní strategie

Školní soutěže a akce budou vyhodnocovány v průběhu školního roku 2019/20, dlouhodobé soutěže v červnu 2020. Vyhodnocení programu Školní preventivní strategie bude provedeno v červnu 2020, bude součástí výroční zprávy za školní rok 2019/20..

S vyhodnocením jednotlivých akcí (výstupy) budou seznamováni všichni žáci, učitelé, veřejnost (formou společných rozborů, nástěnek), podle některých aktivit uspořádány školní projekty.

O jednotlivých akcích povede školní metodik prevence průběžné záznamy.

Vyhodnocení aktivit bude dávat přehled o počtech účastníků, úspěšnosti akce, finančních nákladech apod.

Vyhodnocovat budeme i změny psychosociálního klimatu ve škole, kázeň a prospěch žáků, posuny v postojích a hodnotových systémech dětí, ve výskytu sociálně patologických jevů ve škole.

8. Právní východiska

§ 29 a § 30 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č.j.: 37 014/2005-25

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, Čj. MSMT-21291/2010-28

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci šikany ve školách a školských zařízeních. Čj. MSMT-21149/2016.

MŠMT - Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže (2019 – 2027)

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016

Vyhláška č.72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem, při zjištění výskytu šikany

Doporučené postupy školy

1. Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek, šikany v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.

2. Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek, před projevy šikany v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
3. Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy, zákaz chování směřujícího k šikanování
4. Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před těmito jevy.
5. Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách a šikanování formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
6. Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek, šikanování.
7. Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a projevů šikany a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
8. Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek a šikanou problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
9. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL, s šikanováním je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
10. V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

V Dobré 1. 9. 2019

Mgr. Blanka Rašková

Přílohy:

Příloha č. 1:

Školní program proti šikanování

Školní program proti šikanování vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j. 21291/2010 a

Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016.

Obsah :

1. Cíl programu
2. Preventivní opatření
3. Postupy při řešení šikany
4. Spolupráce s rodiči
5. Školní poradenské služby

6. Spolupráce se specializovanými zařízeními

1.Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany došlo či ne. Úsilím všech pracovníků školy je také dobrá spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími odborníky.

2.Preventivní opatření

- Školní řád (zahrnuje sankce proti šikanování)
- Třídnické hodiny –práce s kolektivem
- Individuální pohovory se žáky (třídní učitel)
- Dohledy ped. pracovníků o přestávkách, během doprovodu na oběd
- Vzdělávání ped. pracovníků v oblasti šikany
- Spolupráce s odborníky

3.Postupy při řešení šikany

- a) Zmapování situace - analýza a evaluace (dotazník mapující výskyt šikany na škole, jeho vyhodnocení (školní metodik prevence), zaznamenávat veškerá jednání s rodiči, výchovné komise (třídní učitelé)

b) Motivování pedagogů pro změnu
Seznámení se skutečným stavem šikany (základní pro budoucí změnu). Klíčovým momentem je, aby učitelé výskyt šikany nejen neodmítali, ale aby ho ani nevnímali jako své osobní selhání.

-poučení na ped. radě o rozdílech mezi šikanováním a škádlením (vedení školy) a seznámení s přímými a nepřímými signály šikanování (metodik prevence)

- c) Užší realizační tým

-ředitelka školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel

- d) postup při řešení šikany

V případě podezření na šikanu každý pracovník školy neprodleně oznámí tuto skutečnost třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence a vedení školy, kteří provedou vyšetření události. Na podkladě kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování rozhodnou, zda řešení zvládne škola sama, nebo si povolá odborníka specialistu.

První kroky při objevení šikany

Mapování situace, symptomy šikanování a pracuje se pouze s vybranými svědky.

Schéma strategických kroků, které je třeba dodržovat:

I. Počáteční, standardní šikana

1. Rozhovor s informátory a oběťmi
2. Nalezení vhodných svědků
3. Individuální případně konfrontační rozhovory se svědky
(Nekonfrontovat oběť a agresora a svědky s agresory)

4. Zajistit ochranu obětí (zvýšený dozor, zorganizování bezpečných příchodů a odchodů dítěte do a ze školy)
5. předběžná diagnóza a volba rozhovoru (oběť a agresor, rozhovor s agresory)
6. realizace vhodné metody (usmíření – společné hledání nápravy místo trestu, nebo vnějšího nátlaku - výchovná opatření dle klasifikačního řádu, příp. dle jednání s OSPODem)
7. třídnická hodina (informování celé třídy o případném potrestání útočníků)
8. rozhovor s rodiči oběti (informace o zjištěních a závěrech školy, příp. dalších opatřeních)
9. třídní schůzka;
 - potřeba informovat rodiče, že ve třídě byla šikana, kterou škola řešila; u metody usmíření možno na pravidelné schůzce, u pokročilé šikany – schůzka mimořádná
10. práce s celou třídou

Ze všech rozhovorů a jednání provádět písemný zápis.

II. Pokročilá, komplikovaná šikana

1. Bleskový odhad závažnosti a formy šikany
 2. Záchrana oběti
 3. Příprava podmínek pro vyšetřování (zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi, pokračující pomoc oběti, oznámení na policii, OSPOD, PPP)
 4. Vyšetřování (řeší mimoškolní instituce ve spolupráci s poradenským týmem školy)
 5. Léčba
 6. Informace zákonným zástupcům zúčastněných
- Zdokumentování celého případu (školní metodik prevence).

III. Kyberšikana

Kyberšikana se odehrává v kyberprostoru většinou mimo vyučování. Z tohoto důvodu je nutné využít vždy odborníky.

Postup při řešení:

- prevence – informovat žáky i rodiče
- kyberšikana ve škole (ukončit komunikaci s agresorem, uložit si dosavadní komunikaci s agresorem, oznámit situaci zákonným zástupcům, ohlásit na policii, provést vlastní vyšetřování, navrhnout výchovná opatření, zdokumentovat případ)
- kyberšikana mimo školu (oznámit zákonným zástupcům a doporučit ohlášení na policii, zajistit pomoc oběti).

4. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou průběžně seznamováni s aktivitami ZŠ na webových stránkách školy, příp. informace o konkrétních akcích zápisem v žákovské knížce.

Pravidelné schůzky s rodiči a možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

5. Školní poradenské služby:

školní metodik prevence Mgr. Rašková, konzultační hodiny po domluvě
Výchovný poradce Mgr. Preininger, konzultační hodiny po domluvě

6.Spolupráce se specializovanými zařízeními :
Viz krizový plán

Příloha č. 2:

Krizový plán :

Po obdržení oznámení či při podezření na ubližování – šikanu- neprodleně informovat ŠMP (Mgr. Raškovou, 605128418) nebo výchovného poradce (Mgr. Preiningera 608517634)

- vyšetřuje šk. preventivní tým (výše uvedení a TU)
- vedením rozhovorů je pověřen TU
- zákonné zástupce informuje TU, příp. ředitelka ZŠ (Mgr. Rašková) dle závažnosti
- případ uzavírá TU, archivuje ředitelka školy
- rodiče agresorů jsou s výsledky seznámeni prostřednictvím výchovné komise (ředitelka-ŠMP, vých. poradce, TU)
- informaci tříde podává TU v rámci třídnické hodiny
- podle závažnosti ředitelka školy má ohlašovací povinnost příslušným orgánům (OSPOD, policie)

Kontakty, specializovaná zařízení :

Ředitelka ZŠ :	Mgr. Blanka Rašková	605128418
Výchovný poradce :	Mgr. Luděk Preininger	720268911
Školní metodik prevence :	Mgr. Blanka Rašková	
PPP Rychnov n. Kn. :		494535476 info@ppprychnov.cz
Mgr. Z. Ženatová, okresní preventička		606729219 pppzenatova@seznam.cz
Linka bezpečí		116111
OSPOD Dobruška Dis. Lažová soc.-právní ochrana dětí		602491617
Policie ČR, OO Dobruška		974811111
Policie ČR :		158
Záchranná služba :		155

Situace a jejich řešení :

Tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky

- Nález zajistit, oznámit vedení školy, na místě sepsat zápis
- Informovat zákonného zástupce
- Pokud je žák v ohrožení zdraví nebo života, voláme záchrannou službu
- Celý případ zdokumentovat (dle vážnosti informovat OSPOD, policii)
- Uložit výchovná opatření dle školního řádu
- Následná odborná pomoc žákovi

Krádeže

- Škola odpovídá za věci uložené na místě určeném dle školního řádu, řádu učeben
- Dle závažnosti (výše hodnoty odcizené věci) škola informuje policii
- Při prokázání krádeže je žákovi uloženo výchovné opatření dle školního řádu
- Odborná pomoc žákovi

Vandalství

- Při prokázání úmyslně způsobené škody jsou zákonní zástupci povinni odstranit nebo nahradit škodu
- Při prokázání vandalismu je žákovi uloženo výchovné opatření dle školního řádu

Záškoláctví

- Dle zásad školního řádu je stanoveno omlouvání nepřítomnosti žáků
- Při velmi časté absenci jsou kontaktováni zákonní zástupci (vysvětlení časté absence, věrohodnost omluvenek, podpůrný plán doplnění učiva)
- Při zvýšené absenci žáka informuje třídní učitel výchovného poradce, školního metodika prevence a vedení školy (hledání důvodů absence)
- má-li škola pochybnosti o důvodu velmi časté absence nebo o věrohodnosti omluvenek, může ředitelka (po dohodě s OSPODem) požadovat po zákonném zástupci omluvenky s lékařským potvrzením
- v případě neomluvené absence okamžitě informuje třídní učitel zákonné zástupce, nad 5 neomluvených hodin se sejde výchovná komise (ředitelka, metodik prevence, výchovný poradce) se zákonnými zástupci (upozornění za zásady omlouvání absence, zákonné povinnosti zákonných zástupců)
- neomluvenou absenci vyšší než 10 hodin třídní učitel oznámí opět zákonným zástupcům a ředitelka školy informuje OSPOD
- neomluvenou absenci vyšší než 20 hodin řeší výchovná komise, OSPOD a policie
- uložení výchovného opatření dle školního řádu
- z veškerých jednání se provádí písemný zápis

Bezprostřední ohrožení života

- poskytnout první pomoc
- informovat zákonné zástupce (zajistí odvoz na lékařské vyšetření nebo volat záchrannou službu)
- informovat vedení školy

Šikana, kyberšikana

- viz Školní program proti šikanování

Příloha č. 3:

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

S problémem školní neúspěšnosti se potýká žák, rodič i škola a je tedy nutná spolupráce všech jmenovaných. Je důležité odhalit příčiny neúspěchu (na základě i možné diagnostiky PPP nebo SPC).

Školní neúspěch se projevuje u žáka:

- výrazným zhoršením prospěchu v jednom či více předmětech
- zanedbáváním školní docházky

Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí na třídních schůzkách (2x ročně), pravidelnými informacemi v žákovských knížkách. Při výrazném zhoršení prospěchu jsou informováni individuálně zápisem v žákovské knížce, pokud nedojde ke zlepšení, jsou vyzváni k návštěvě školy a společnému projednání. Zákonní zástupci mohou školu navštívit kdykoli v průběhu roku nejen o konzultačních hodinách jednotlivých vyučujících. Učitelé s nimi projednají postup při přípravě na vyučování a možné způsoby učení.

Řešení školní neúspěšnosti:

1.

- Nutná pravidelná spolupráce zákonných zástupců a školy
- Nutné pravidelné a důsledné plnění přípravy na vyučování a kontrola této připravenosti ze strany zákonných zástupců
- Možnost doučování ve škole, pouze v rámci Šablon (zajistí škola)
- Doporučení individuálního doučování doma (zajistí si zákonní zástupce)
- Vyučující jednotlivých předmětů pravidelně sledují školní prospěch, v případě potřeby vypracují plán pedagogické podpory (pokud i tak žák selhává, škola doporučí zákonným zástupcům diagnostiku v PPP, SPC)
- Na základě doporučení PPP, SPC zajistí škola individuální přístup, příp. úprava obsahu učiva na základě individuálních plánů

2. Nabídka volnočasových aktivit.

3. Práce s třídním kolektivem.

Vypracoval Mgr. Blanka Rašková